

יום ב', ראש חודש חשוון, תשס"ג (7 באוקטובר)

עם הדבק, בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם. אבא קובנר, 1978

היום ראש חודש **חשוון**: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!" [תהלים קי"ח 24]

חודש **חשוון** הוא החודש השני למניין בריאת העולם והשמיני למניין יציאת מצרים. חודש זה נקרא בשם 'בול' כמו שנאמר [מלכים א' ו' 38] "ובשנה האחת עשרה בִּירַח בּוֹל, הוא החודש השמיני, כלה הבית לכל דבריו ולכל משפטיו". ונקרא 'בול' לפי שבחודש זה העשב בלה בשדה ובוללין לבהמה מהבית, כלומר: מערבבים לה מרעה מן המספוא אשר בבית. ויש אומרים שהוא מלשון 'יבול' שבחודש זה מתחילה החרישה והזריעה. ויש אומרים מלשון 'מבול', שבחודש הזה יורדים על הרוב גשמים הרבה. במדרש אמרו: מפני שבחודש זה התחיל המבול (בשנת 1656 לברה"ע), כך נגזר עליו שיהא בו מטר וגשם למכביר.

חשוון נקרא גם **מר-חשוון** מפני כמה טעמים:

1) טעם אחד - שבחודש זה אין שום חג ואין בו שמחה. אבל היו בו כמה צרות רעות ומרות לישראל, שאל חלקם נתייחס במשך החודש. אך בראש וראשונה, בחודש הזה נפרע הקב"ה מדור המבול, ושטף עולם ומלואו - ונשאר רק נח ומשפחתו. על כל זה ועוד, נקרא בפרשת השבוע השבת, פ' "נח".

לכן, קוראים את החודש הזה **מרחשוון** - חודש שהיה מר ורע לישראל.

2) טעם שני - ועיקר: קוראים לו מרחשוון על-שם המים - הגשם שהעולם צמא לו ומצפה אליו בחודש זה. מר - פירושו, טיפת מים, שנאמר: "הן גוים כמר מדלי..." [ישעיה מ' 15]

בציון שנה להרצחו של רחבעם עמיקם זאבי, הי"ד, שר בממשלת ישראל, נזכיר את הדבר שכתבנו אז לזכרו, ושמקשר אותנו גם לענייני חודש זה:

זאבי מסר את נפשו לבניית העם והארץ גם בחייו וגם במותו. ראשי התיבות של שמו: **זאבי, רחבעם עמיקם - אותיות "זרע"**, מזכירים את הפסוק: "**וירא ה' אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת...**" [בראשית י"ב 7] יהא זכרו ברוך.

בין ישראל לעמים

"לא השוו חכמים מידותיהם בעניין זה, אלא הכל לפי הזמנים, הכל לפי המקומות ולפי האנשים..." וכבר ראינו בתולדותינו שכל פעם שניסו קדושי ישראל לבטוח ב"טוב שבגויים" ... התאכזבו מרה. כמו שהתאכזבו קשה ושילמו בחייהם גם קדושי גזירות ת"ח (הטבח של חמילניצקי בשנות 1648-1649), שהאמינו לפולנים, והם בגדו בהם, והוציאו אותנו להורג, כי כל גוי בחזקת רוצח היה, וכן הלכה לזמני פוגרומים ושלטון אנסים ונאצים, שכולם אין אלוקים בקרבם, והם גרועים מפריצי חיות רעות, צמאי דם וזובחי ילדים.

לזמנים אלה אמרו: אין להציל גוי מסכנה, ואין גם להחזיר לו את אבידתו, שכן כל רכושם של אנסים אלו בחזקת רכוש שדוד מיהודים. מכל מקום אמרו: אולי משום ספק ספיקא, שאסור לגרום לנכרי סכנת מוות, ואין לגרום לו נזק בידיים, אבל להציל אותו ולהחזיר לו אבידתו אין מצוה כלל, אלא במקום שיש חילול השם.

לא כך הלכה בזמנים נורמליים... [ההמשך יבוא...] [הלכה לעם]

הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה!

יום נעים ושמח וחודש טוב, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל